IT-TAGĦLIM TAL-BIBBJA U L-GĦATA TAR-RAS TAL-MARA

Minn
George Ebejer

IT-TAGĦLIM TAL-BIBBJA U L-GĦATA TAR-RAS TAL-MARA

Li tkun ħieles mill-problemi mhux neċesarjament li tkun fi stat imbierek. Xi knejjes m'għandhomx problemi għaliex huma ma huma prattikament qegħdin jagħmlu xejn. Huma jagħlqu għajnejhom għal kollox u ħadd ma jindaħal biex jara x'inhu tajjeb u x'inhu ħa-żin. Kongregazzjoni ddedikata li jkollha l-istatus quo tista' tiftaħar li m'għandix problemi, iżda din tista' tkun spiritwalment mejta jew rieqda li tkun traġika-ment għamja għall-istat reali tagħha, eżempju ta' dan insibuh f'Rivelazzjoni 3:1-2; 3:17. Ebda suġġett ma jista' jidher akbar fir-relazzjoni tal-bniedem ma' Alla mill-awtorità divina. Il-bniedem ikun salv jew mitluf billi jaċċetta jew jirrifjuta l-awtorità divina. Dak li jagħmel awtorità divina jikkonsisti minn dak li Alla awtorizza. Dak li Alla awtorizza għall-biċċa l-kbira wkoll jimplika għal dak li Alla ma awtorizzax.

Li tmur 'il quddiem mil-limit tal-Liġi ta' Alla huwa ksur qalil tal-Liġi Tiegħu l-istess daqs ċaħda stinata biex taqbel magħha (2 Ġwanni 9-11). Il-Liġi ta' Alla hija dak li Alla jippermetti, u meta wieħed imur 'il quddiem mil-limiti spjegati mil-Liġi ta' Alla dan ikun ħati ta' ksur tal-liġi (1 Ġwanni 3:4). Meta persuna fir-reliġjon tmur 'il quddiem mill-kostruzzjoni u l-limiti tal-Liġi ta' Alla, din tkun qed tikkommetti dak l-att li huwa "mhux Skritturali."

> *"Dawn il-Lhud kienu nies ta' qalb kbi-ra aktar minn dawk ta' Tessaolonika; huma laqgħu l-kelma bil-ħeġġa kollha,*

> *u kuljum bdew iqallbu l-Iskrittura biex jaraw jekk dak li semgħu kien minnu*" (Atti 17:11).

Ħalli aħna nagħmlu, kif dawn il-Lhud għamlu, neżaminaw l-Iskrittura Mqaddsa biex naraw jekk, skond l-ewwel ittra ta' Pawlu lill-Korintin, kapitlu 11, versi 2-16, japplikawx għalina llum jew le, jekk mara li qed tgħix fis-seklu li aħna ninsabu fih għandix tgħatti rasha waqt is-servizz ta' qima, f'kull l-ewwel jum tal-ġimgħa jew le. L-Ispirtu s-Santu jgħidilna:

> "*Tkunux bla għaqal, imma ifhmu x'inhi r-rieda tal-Mulej*" (Efesin 5:17).

Dak li jagħlaq għajnejh u widnejh għall-verità ikun bla għaqal.

Xi mistoqsijiet li jiena rrid inwieġeb, li jinġiebu kontra l-għata tar-ras tal-mara waqt is-servizz ta' qima, kull l-ewwel jum tal-ġimgħa, huma dawn:

1. L-għata tar-ras tal-mara li naqraw dwarha fl-Ewwel Korintin 11:2-16, hija *drawwa* taż-żmien jew ordni minn Alla?
2. Hija din l-għata tar-ras tal-mara applikabbli għall-mara tal-lum jew kienet għal dak iż-żmien biss, jiġifieri, għan-nisa ta' Korintu biss?
3. Kien l-appostlu Pawlu, b'ispirazzjoni mill-Ispirtu s-Santu, qiegħed jagħti struzzjonijiet lill-knisja ta' Korintu *biss* jew lill-ġisem *kollu*, il-knisja?

Dawn huma tliet mistoqsijiet li jagħmlu l-firda kollha li teżisti fost il-ġisem tal-Kristjani llum. Jiena nemmen, li jekk dawn jistgħu jiġu mwieġba

Skritturalment allura din il-problema li qed tikkawża ħafna nuqqas ta' qbil fost il-Kristjani tkun solvuta.

L-Ewwel Mistoqsija: L-għata tar-ras tal-mara li naq-raw dwarha fl-Ewwel Korintin 11:2-16, hija *drawwa* taż-żmien jew ordni minn Alla?

Tweġiba: Fl-Ewwel Korintin 11:2-16 aħna nsibu żewġ kelmiet li huma mlissna mill-appostlu ispirat: l-ewwel kelma tinsab f'vers 2, din hija l-kelma *tradizz-jonijiet* u t-tieni kelma hija l-kelma *drawwa* li nsibu f'vers 16.

Dawn iż-żewġ kelmiet, jiġifieri, l-kelma *tradizzjoni-jiet* u l-kelma *drawwa*, huma ċ-ċavetta biex wieħed jif-hem it-tweġiba għal din il-mistoqsija.

1. Il-kelma Griega għal *tradizzjoni* li aħna nsibu fl-Ewwel Korintin 11:2, hija *PARADOSIS*, li tfisser, "għotja, jew li tgħaddi minn wieħed għall-ieħor jew (li jixbaħ għal *paradidoni*, li tgħaddi għall-ieħor, tagħti), turi tradizzjoni, u għaldaqshekk, b'metonomija (kliem rrettoriku), (a) it-tagħlim tar-Rabbi, interpretazzjonijiet tal-Liġi, li b'dan għalhekk kienu magħmula fiergħa fil-prattika, Mattew 15:2, 3, 6; Mark 7:3, 5, 8, 9, 13; Gal-atin 1:14; Kolossin 2:8; (b) ta' tagħlim appostoliku, 1 Korintin 11:2, V.R. "tradizzjonijiet" (V.A. "ordinan-zi"), ta' istruzzjonijiet li **jikkonċernaw lill-ġabra ta' dawk li jemmnu**. (istruzzjonijiet ta' ħsieb (skop) ikbar mill-ordinanzi fis-sens illimitat); fit-2 Tessa-lonikin 2: 15, ta' dottrina Kristjana nġenerali, fejn l-użu tal-kel-ma mill-Appostlu tagħmel ċaħda li dak li huwa ppried-ka oriġina minnu nnifsu, u talba għal l-awtorità divina

tagħha. (cp. *Paralambano*, biex tirċievi, 1 Kor. 11:23; 15:3); fit-2 Tessalonikin 3:6, din hija wżata dwar struzzjonijiet li jikkonċernaw **l-imġieba ta' kuljum**." (W.E. Vine, an Expository Dict. Of N.T. Words, p. 222. Ara ISBE. p. 3004).

2. Il-Kelma Griega għall-kelma "drawwa" li nsibu fl-Ewwel Korintin 11:16, hija "*SUNETHEIA*," sun, ma' ethos (ara numru 1), turi (a) ħaġa għandha x'taqsam ma' oħra, dħulija, tifsira li ma tinsabx fit-Testment il-Ġdid; (b) drawwa, użu tas-soltu, Ġwanni 18:39; **1 Kor. 11:16**; bil-qawwa tal-vizzju, 1 Kor. 8:7, V.R. "li tkun użat għal" (xi mss hawn għandhom, kuxjenza; fejn V.A., "bil-kuxjenza ta'").

Issa, li għandna l-oriġinal taż-żewġ kelmiet, aħna nistgħu nifhmu aħjar id-diffikultà tagħna u nħollu dak li qiegħed jikkawża ħafna nuqqas ta' ftehim.

Fl-Ewwel Korintin 11:2, l-appostlu ispirat jgħid,

> "*Infaħħarkom, għax tiftakru dejjem fija u żżommu* ***t-tradizzjonijiet*** *li jien għa-ddejtilkom*" (enfasi tiegħi).

Jiena ċert li lkoll naqblu ma' dan il-kliem u ma hemm ebda diffikultà dwar l-interpretazzjoni tiegħu.

Fl-Ewwel Korintin 11:16, l-appstolu Pawlu jgħid,

> "*U jekk xi ħadd jidher li jrid jaqla' l-ġlied, aħna m'għandniex din* ***id-drawwa,*** *l-anqas il-knejjes ta' Alla.*" (enfasi tiegħi).

Mela, jekk il-kelma "drawwa" ta' vers 16 tapplika għal kollox, ċertament li din ma tapplikax għall-għata tar-ras tal-mara imsemmija f'dawn il-versi, jiġifieri,

f'vesi 2-16. Xi wħud jinterpretaw dan il-vers (16) li l-kelma *drawwa* tirreferi għal *nisa jattendu għal qima b'rashom mikxufa* waqt li xi wħud jgħidu li din tirreferi *għal li tkun ġellied* mhix id-drawwa tagħna. Dak kollu li din tirreferi għalih, hu x'inhu, din ċertament tidher li qed tirreferi għal xi ħaġa **ġdida** u mhux għall-prattika diġà stabbiltà. Pawlu, b'ispirazzjoni mill-Ispir-tu s-Santu, tahom tliet raġunijiet għaliex in-nisa għad-hom jgħattu rashom, mhux biss dawk it-tliet raġunijiet għandhom ikunu biżżejjed biex juru lilhom (u lilna) li l-għata tar-ras tal-mara hija **kmand** minn Alla, imma huwa wkoll wera lilhom li l-prattika diġà stabbilità u msaħħa, jiġifieri, li mara waqt il-laqgħat tal-qima, f'kull l-ewwel jum tal-ġimgħa, għandha jkollha rasha mgħottija, u mill-bidu mxew wara t-triq murija minnu, li wera li *l-appostli l-oħra kollha* kienu stabbilixxew din b'regola. Il-mistoqsija tiegħi hawn hija din: "Jekk l-għata rar-ras tal-mara mhix waħda minn dawk it-tra-dizzjonijiet li huma msemmija f'vers 2 u hija drawwa, mela għaliex din mhix imsemmija bħala drawwa kif aħna nsibu l-kelma f'vers 16?"

Il-verità hija verità u tibqa' eżattament dak li hi bla ma tqis għan-numru ta' kemm jaċċettawha jew le. Il-mistoqsija l-akbar importanti hi: "X'tgħallem il-Bibbja dwar dan?"

L-appostlu ispirat mill-Ispirtu s-Santu, kien qiegħed ifaħħarhom talli:

> *"ftakru dejjem fih u* ***zammew it-tradizzjonijiet*** *(paradosis) kif għaddihomlom."*

Aħna nistgħu ninterpretaw dan fi kliem ieħor li jfisser l-istess: "…u żżomm l-istruzzjonijiet li jikkonċernaw lill-ġabra ta' dawk kollha li jemmnu (struzzjonijiet ta' ħsieb akbar mill-ordinanzi fis-sens limitat) kif jien għaddejtilkom." Mistoqsija oħra li nixtieq nagħmel hi din: "X'jgħallem l-Ispirtu s-Santu fil-Kelma Tiegħu dwar nisa li jattendu għall-qima llum b'rashom mikxufa? Qegħdin aħna ngħixu llum fl-*istess* Epoka Krist-jana ta' dawk in-nisa li huma mfaħħra mill-Ispirtu s-Santu talli għattew rashom? Mhuwiex ir-rakkont li hemm mitkub għalina fil-Kelma ta' Alla, mhux ta' xi skular, imma ta' Alla, miktub bħala eżempju għal kull mara li tgħix fl-Epoka Kristjana ħalli b'hekk tkun taf *eżattament* x'inhu d-dmir tagħha dwar l-għata tar-ras waqt is-servizz ta' qima lil Alla?" (1 Korintin 11:2-16).

Fl-Ittra lil-Lhud, kapitlu 10, vers 25, aħna għandna eżempju ieħor li jsemmi l-kelma *drawwa* (*ethos*) ukoll. Hawn naqraw hekk:

> "*Bla ma nonqsu li niltaqgħu flimkien, bħalma hi* ***d-drawwa*** *ta' x'uħud…*"
> (enfasi tiegħi).

Il-kelma Griega *ethos* tfisser drawwa jew użanza. Mis-toqsija li nixtieq nagħmel hawn hi din: "X'inhi *d-dra-wwa* msemmija f'Lhud 10:25?" Ċertament li mhix "l-attendenza" jew li "niltaqgħu flimkien." Din id-draw-wa hi li "nonqsu" li niltaqgħu flimkien. Li "nattendu" huwa kmand minn Alla u mhux xi drawwa, imma li "nonqsu" hi drawwa li xi wħud kienu qed jieħdu bħala vizzju. Id-drawwa ma kinetx

xi ħaġa diġà stabbilità minn Alla (f'dan il-każ, "li niltaqgħu flimkien") imma xi ħaġa li tbiegħdet mir-rieda ta' Alla (f'dan il-każ, "li nonqsu li niltaqgħu flimkien"). L-istess japplika għal l-għata tar-ras tal-mara waqt is-servizz ta' qima f'kull l-ewwel jum tal-ġimgħa. "Id-drawwa" msemmija fl-1 Korintin 11:2-16 mhijiex l-għata tar-ras imma t-tbe-għid mill-ordni mogħtija minn Alla.

Mela, jekk l-Ispirtu s-Santu *mhux* qiegħed jirreferi għall-għata tar-ras bħala "drawwa" għaliex aħna, sem-pliċi bnedmin, nirreferu għaliha bħala "drawwa"? Qie-għed l-Ispirtu s-Santu jfaħħar drawwa fl-1 Korintin 11: 2-16 jew tradizzjonijiet mgħoddija lilhom? Ħadd ma jista' jipprova mill-Bibbja Mqaddsa li l-għata tar-ras kienet *drawwa* ta' dak iż-żmien, iżda jista' jiġi ppruvat mill-Bibbja li "nisa jattendu għall-qima b'rashom mik-xufa kienet *drawwa* (1 Korintin 11:16). Ma ninsewx l-eżempju ta' l-appostli:

> "*…Aħna għandna nisimgħu minn Alla aktar milli mill-bnedmin*" (Atti 5:29).

It-Tieni Mistoqsija: Hija din l-għata tar-ras tal-mara applikabbli għall-mara tal-lum jew kienet għal dak iż-żmien biss, jiġifieri, għan-nisa ta' Korintu biss?

Tweġiba: Vers 5 ta' 1 Korintin 11, jagħtina t-tweġiba għal din il-mistoqsija. Aħna naqraw:

> "*Imma kull mara li titlob jew tipprofe-tizza, b'rasha mikxufa, tagħmel għajb lil rasha:…*"

Jekk wieħed jeżamina bil-għaqal dan il-vers, fih għandu jsib li l-appostlu ispirat għamel enfasi mhux fuq in-nisa ta' Korintu biss imma fuq KULL MARA ta' l-Epoka Kristjana kollha. Ħalli neżaminaw tassew dan il-vers u naraw x'jgħid tassew.

Hawn, f'dan il-vers, għandna t-tweġiba għall-mistoqsija tagħna mogħtija b'mod l-aktar ċar u sempliċi li wieħed jista' jifhimha.

Il-kelma "kull" hija l-kelma li turi jekk l-għata tar-ras tal-mara tapplikax għan-nisa ta' Korintu biss jew le. Ara fid-dizzjunarju tiegħek, l-ewwel, u sib it-tifsira ta' din il-kelma "kull." It-tifsira hija din:

KULL – kull wieħed, kullħadd, kull wieħed minn membru, singlu jew wieħed wieħed." Kif qegħdin naraw, din fiha applikazzjonijiet differenti, u dan għandu jkun ta' tifsira aħjar għalina biex nifhmu aktar it-twe-ġiba tagħna dwar l-għata tar-ras tal-mara waqt il-qima. Ħaġa li rrid nenfasizza hija din, lit-tweġiba għandha tkun SKRITTURALI KOLLHA KEMM HI. Aħna għandna nħallu l-Kelma ta' l-Ispirtu s-Santu tinterpre-talna hi (2 Pietru 1:20-21). Ħalli naraw, mela xi kliem li l-Bibbja tuża għal din il-kelma tagħna "kull."

"KULL"

(*pas; hapas; holos; pantos; pamplèthei; hekastos; kata; ana; kath hen; tis ti*)

Il-kliem Grieg ta' fuq, kollu jfisser fil-Malti "kull," "kollox," jew "kollha." Fil-Malti jew fl-Ingliż ("all" jew "every") tintuża kelma waħda jew l-aktar tnejn, imma fil-Grieg hemm kelma għal kull tifsira jew sens,

kif sejrin naraw. U għalhekk aħna għandna nħallu l-Kelma tinterpretalna hi u mhux aħna jew xi ħadd ieħor!

1. **1 Korintin 11:3, 4, 5** – "*kull* raġel… *kull* mara..."
    - **Grieg**: _pas_ – (kulħadd, <u>kull min hu maħluq</u> jew kull ħaġa li teżisti).
        a. **Kolossin 1:15** – "Hu x-xbieha ta' Alla li ma jidhirx, il-kbir fost il-ħlejjaq _kollha_."
        b. **Rumani 5:12b** – "…u hekk il-mewt laħqet il-bnedmin _kollha_, għax _kollha_ dinbu."
        c. **Mattew 10:1** – "Sejjaħ lit-tnax-il dixxiplu tiegħu, u tahom is-setgħa fuq l-ispirti ħżiena biex ikeċċuhom, u jfejqu <u>kull</u> xorta ta' mard u 'l <u>kull</u> min kien nieqes minn saħħtu."
        d. **Luqa 21:22** – "Għax dawn huma jiem ta' vendetta, li fihom iseħħ <u>kull</u> ma hemm miktub" (Luqa 21:22).

1 Korintin 1:2,

> "*Lill-knisja ta' Alla li hemm f'Korintu, lil dawk li tqaddsu f'Ġesù Kristu, imsejħa biex ikunu qaddisin flimkien ma' dawk* ***<u>kollha</u>*** *li* ***<u>f'kull</u>*** *pajjiż isejħu l-isem ta' Ġesù Kristu Sidna, sew tagħhom u kemm tagħna.*"

Hawn għandna applikazzjoni mill-aktar ċara dwar l-universalità ta' dak li aħna nsibu miktub dwar l-għata tar-ras tal-mara waqt il-qima. Il-kliem "kollha"

u "f'kull" f'dan il-vers ifissru l-istess ħaġa, jiġifieri, il-knijsa KOLLHA, IL-ĠISEM WIEĦED u mhux parti minnu, kongregazzjoni waħda, imma dik il-knisja waħda, *universali*. L-istess kelma Griega hija wżata hawn *pas*, "*kull*", bħal ma hija wżata fl-Iskritturi l-oħra kollha li kkwotajt fuq u oħrajn bħalhom. Din il-kelma "*pas*" hija wżata dwar l-għata tar-ras għal KULL MARA fl-1 Korintin 11:5. M'għandu jkun hemm l-ebda dubju li l-frażi "kull mara" li nsibu fl-1 Korintin 11:5 tapplika għan-nisa kollha kullimkien u mhux għan-nisa ta' Korintu biss! Kieku kinet tapplika għan-nisa ta' Korintu biss, allura kien ikollna kelma Griega oħra u mhux il-kelma *pas* imma kien ikun hemm il-kelma Griega *hekastos* li tfisser "kull wieħed minn numru, kif sejrin naraw aktar wara. Imma xi wħud jippreferu li jaċċettaw it-tagħlim tal-bnedmin milli dak tal-Kelma ta' Alla! Ħalli nkomplu naraw dwar din il-kelma, "kull."

2. **Mattew 6:32** – "Għax dawn huma *kollha* ħwejjeġ li jfittxuhom il-pagani…"
   - **Grieg:** *hapas* – (kollha jew kollox flimkien)
     a. **Mattew 28:11** – "Huma u sejrin, xi wħud mill-għases marru l-belt għand il-qassisin il-kbar u tawhom l-aħbar ta' *kull* ma kien ġara."
3. **Mattew 1:22** – "Dan *kollu* ġara biex iseħħ dak li kien qal il-Mulej permezz tal-profeta,…"
   - **Grieg:** *holos* – (il-ħaġa sħiħa, jew kollha)

a. **Mattew 4:23** – "U dar il-Galilija *kollha* jgħallem fis-sinagogi tagħhom…"

4. **1 Korintin 16:12** – "Dwar Apollos ħuna, ħeġġiġtu ħafna biex jiġi għandkom ma' l-aħwa: iżda ma kenitx *għalkollox* ir-rieda tiegħu li jiġi issa; iżda jiġi meta jkun jista'."

- **Grieg:** *pantòs* – (għalkollox)

5. **Luqa 23:18** – "Iżda huma qabdu jgħajtu *lkoll* f'daqqa: "Agħtih il-mewt lil dan!…"

- **Grieg**: *pamplèthei* (kollha flimkien)

6. **Atti 2:6** – "…*kull wieħed* kien jismagħhom jitkellmu bi lsienu stess."

- **Grieg**: *heis hekastos* – (kull wieħed, individwal-ment)

  a. **Mattew 16:27** – "Għax Bin il-bniedem għan-du jiġi fil-glorja ta' Missieru flimkien ma' l-anġli tiegħu, u mbagħad irodd lil *kull wie-ħed* skond ma wieħed ikun għamel."

  b. **Mattew 25:15** – Lil wieħed tah ħames talenti, lil ieħor tnejn, u lil ieħor wieħed, *kull wieħed* skond il-ħila tiegħu. U siefer."

  c. **1 Korintin 12:18** – "Iżda issa Alla qiegħed il-membri, u *kull* wieħed minnhom, fil-ġisem, kif għoġbu."

Hawn, għalkemm insibu l-kelma *kull*, din ma tfissirx l-istess bħal dik li nsibu fl-1 Korintin 11:5, "*kull* mara…" Din tirreferi għal l-individwu imma dik ta' l-

1 Korintin 11:5 tirreferi għall-mara f'sens universali (*pas* u mhux *hekastos*).

7. **Luqa 2:41** – Issa l-ġenituri tiegħu kienu jmorru <u>*kull*</u> sena Ġerusalem għall-festa tal-għid."

    - **Grieg:** <u>*kata*</u> – (matul)

        a. **Lhud 9:25** – "U daħal hemm mhux biex minn żmien għal żmien joffri lilu nnifsu bħalma l-qassis il-kbir jidħol <u>*kull*</u> sena fis-santwarju biex joffri demm ħaddieħor."

        b. **Atti 8:3** – "Imma Sawl kien iħarbat il-knisja, billi kien jidħol f'<u>*kull*</u> dar, u jkarkar irġiel u nisa, u jitfagħhom fil-ħabs."

8. **Mattew 20:9** – "Ġew dawk li daħlu għax-xogħol għal xi l-ħamsa u ħadu dinar <u>*kull*</u> wieħed."

    - **Grieg:** <u>*ana*</u> – (*biċċa*)

        a. **Mattew 20:10** – "Ġew ta' l-ewwel, u stennew li kienu se jirċievu iktar, iżda huma wkoll ħadu dinar <u>*kull*</u> wieħed."

9. **Ġwanni 21:25** – Iżda hemm ukoll bosta ħwejjeġ oħra li għamel Ġesù. Li kieku wieħed kellu jikteb *kollox* ħaġa ħaġa…."

    - **Grieg:** <u>*kath hen*</u> – (waħdu jew wieħed wieħed)

        a. **Rumani 12:5** – "Hekk aħna, billi aħna ħafna, ġisem wieħed fi Kristu, u <u>*kull*</u> wieħed membri ta' xulxin."

10. **Mark 15:24** – "Imbagħad sallbuh, u qassmu lbiesu, billi tefgħu x-xorti fuqhom, b'kemm *kull* wieħed jieħu."

- **Grieg:** tis ti – (*min*)

Mela, minn dawn id-definizzjonijiet kollha tal-kelma "kull" naraw li, per eżempju:

1. **Atti 2:6** – "KULL wieħed (*heis hekastos*), imma mhux "KULL mara" (*pas*, li tfisser, kull wieħed jew waħda mill-klassi murija minn nom li jkun magħha, eżempju, Mattew 3:10).
2. **Mattew 4:4** – "KULLĦADD" (*pas*) in-nisa KOLLHA, imma mhux *heis hekastos* jew *hekastos* jew *kath hen*.
3. **1 Korintin 12:18** – "KULL, wieħed minn numru" (*hekastos*), imma mhux *pas* jew *heis hekastos* jew *kath hen*.
4. **Rumani 12:4-5** – "KULL, waħdu jew wieħed wieħed" (*kath hen*), imma mhux *heis hekastos* jew *pas* jew *hekastos*.
5. U l-kumplament.

B'dan li aħna għadna kif qrajna, naraw, illi l-għata tar-ras tal-mara waqt il-laqgħat ta' qima f'kull l-ewwel jum tal-ġimgħa hija obligu għall-mara tal-lum. Rajna wkoll, li l-għata tar-ras tal-mara hija mniżżla fil-Kelma ta' Alla, mhux bħala *drawwa* imma bħala wieħed mill-istruzzjonijiet (*paradosis*) li jikkonċernaw lill-ġabra tal-Kristjani. Rajna wkoll, li din taplika għal l-*Epoka Kristjana kollha*.

Mistoqsija importanti li jistħoqqilha tweġiba Skritturali hija din: "Li l-mara tgħatti rasha waqt il-laqgħat ta' qima f'kull l-ewwel jum tal-ġimgħa, il-Ħadd, huwa dan suġġett ta' fidi jew le?"

Hija l-fehma qawwija u soda tagħna bħala Kristjani li kull ma aħna nagħmlu f'dak li huwa reliġjuż għandu jkun awtorizzat mill-Kelma ta' Alla. Dak kollu li jsir mingħajr "kapitlu u vers" mhuwiex "f'isem il-Mulej," mhuwiex li "timxi bil-fidi," u ma jogħġobx lil Alla. Aħna għandna jkollna l-awtorità biblika għal dak kollu li aħna nagħmlu. Dak kollu li Alla rrivela, aħna għand-na niddefenduh bħala l-verità. Aħna m'għandna nċedu l-ebda parti mill-Kelma ta' Alla, hi x'inhi, għaliex kull parti minnha hija ta' valur għall-bniedem, kieku ma kienx hekk, allura din ma kinetx tkun hemm (Ġwanni 20:30-31).

Mistoqsija: "Min jiddeċiedi liema kliem fil-Bibbja hu /mhwiex minn Alla? MIN? Jekk wieħed jiskarta jew iwarrab parti waħda biss mill-Bibbja (fil-każ tagħna, 1 Korintin 11:2-16), ma jkolliex kull persuna oħra l-istess dritt li tagħmel dan hija wkoll? Id-deċiżjonijiet magħmula fuq problemi "żgħar" iwasslu għal deċiżjo-nijiet oħra ta' suġġetti akbar. L-Iskrittura hija libsa bla ħajt, sħiħa, u meta tarf minnha jiġi maħlul, id-drapp kollu jinħall u din tispiċċa, l-għaqda tagħha tispiċċa fix-xejn.

Mistoqsija: "L-għata tar-ras tal-mara waqt is-servizz ta' qima, hija parti minn din il-libsa, minn dak li l-Ispirtu s-Santu rrivela f'dik il-fidi li 'ngħatat darba għal dejjem lill-qaddisin'?" Jekk din hi, allura min-

għajr l-ebda diffikultà aħna fid-dmir li niddefenduha bħala li hija l-verità. Jekk aħna nwarrbu l-għata tar-ras tal-mara fil-qima, nistaqsi jien, m'għandhomx id-denominazzjonijiet li jeżistu llum, dan id-dritt ukoll, jiġifieri, li jwarrbu liema parti huma jridu?

Aħna ta' spiss nitkellmu dwar "inferenza" (konklużjoni) neċessarja." Jekk din hi "konklużjoni" din hi neċessarja, u jekk din mhijiex neċessarja din mhix "konklużjoni." Hemm differenza kbira bejn "konklużjoni" u "assunzjoni" (dak li wieħed jippretendi). Ħafna affarijiet huma msejħa konklużjonijiet li fil-fatt mhu-miex konklużjonijiet.

Meta azzjoni, fatt, jew tagħlim huwa assolutament mitlub, mill-informazzjoni biblika li wieħed ikollu, allura dik l-azzjoni, dak il-fatt, jew dak it-tagħlim huwa "konklużjoni," u għandu jiġi obdut u mwettaq.

Mistoqsija: "Għaliex l-għata tar-ras tal-mara fil-qima hija "neċesarja" u għalhekk, "konklużjoni"? Għaliex?

Tweġiba: L-ewwelnett, għaliex din hija parti mirrive-lazzjoni ta' Alla, u mhux tal-bniedem. It-tieni, għaliex "*ma jixraqx li mara titlob xuxa lil Alla*" (1 Korintin 11:13). It-tielet, "*minħabba l-anġli*" (vers 10). Ir-raba', għaliex "l-appostli KOLLHA u l-knejjes KOLLHA ta' Alla ma kinux jagħrfu prattika oħra ħlief dik li mara tgħatti rasha (1 Korintin 11:16). Il-ħames, għaliex per-mezz ta' l-għata tar-ras tagħha, il-mara tkun qiegħda tagħti eżempju ta' kif hija għandha turi postha fl-ordni DIVINA (1 Korintin 11:3-5). Is-sitta, għaliex b'hekk il-mara tkun qiegħda turi li hija ubbidjenti lejn il-Kelma ta' Alla:

> "*Għaliex min iħares il-liġi kollha, u jonqos f'ħaġa waħda, ikun ħati ta' kollox*" (Ġakbu 2:10).

It-Testment il-Ġdid jgħallem ċar ħafna li sabiex nogħoġbu lil Alla aħna għandna:

> "*nimxu bil-fidi, mhux bil-viżjoni*" (2 Korintin 5:7).

Dan, l-istess jiddikjara li:

> "*Il-fidi tiġi mis-smigħ, u s-smigħ bil-kelma ta' Kristu*" (rumani 10:17).

Ovvjament, fejn ma hemmx kelma ma jistax ikun hemm fidi. U l-Bibbja tgħid:

> "*Mingħajr il-fidi ma jistax ikun li wieħed jogħġob lil Alla…*" (Lhud 11:6).

Mistoqsija: "Hija l-ordni divina li nsibu fl-1 Korintin 11:3, dwar il-pożizzjoni tar-ras, u l-kmand fil-każ tal-mara, ir-raġel, Kristu, u Alla *suġġett ta' fidi*? Jiena, personalment, nemmen li hi. Ma jurux versi 4 sa 16 (u hawn wieħed għandu jipprova jifhem sewwa) KIF dik l-ordni għandha tkun irrispettata u KIF din tista' tiġi MWARRBA?

Huwa prinċipju bażiku tat-tifsir (interpretazzjoni) bibliku (Biblical Hermeneutics – Ermenewtika Biblika) li jekk u meta u għad-daqs li Alla jispeċifika l-KIF f'konessjoni ma' l-eżerċizzju ta' xi obligazzjoni li l-KIF isir jorbot sewwasew daqs l-obligazzjoni nfisha; imma hjekk u meta u għad-daqs li Alla m ajurix il-KIF, il-manjiera u l-metodu huma mħollija għall-

ġudizzju tal-bniedem, għall-għażla tiegħu." (*Spiritual Sword*, 1973, Vol. 5, num. 1, p. 24.)

Mistoqsija: "Juri Alla – KIF fil-konnessjoni ma' l-eżerċizzju ta' obligazzjoni (fil-każ tagħna, l-għata tar-ras tal-mara fil-qima) meta fil-Kelma Tiegħu jgħidilna ċar li:

> "*ma jixraqx li mara titlob 'l Alla xuxa"? (1 Korintin 11:13).*

Kif dik l-obligazzjoni tista' tiġi mwettqa, irripsettata jew onorata? It-tweġiba hija sempliċi ħafna, "permezz ta' l-għata tar-ras tal-mara waqt il-laqgħat tal-Kristjani għall-qima f'kull l-ewwel jum tal-ġimgħa."

Aħna għandna ċar il-KIF muri lilna minn Alla Nnif-su fil-Kelma Tiegħu f'konnessjoni ma' l-obligazzjoni tal-mara lejn l-ordni divina dwar il-pożizzjoni tar-ras u l-kmand tal-mara, ir-raġel, Kristu, u Alla, u, kif diġà tennejt, ALLA, u mhux sempliċiment bniedem juri l-KIF ta' kif dik l-ordni għandha tkun irrispettata u KIF din tista' tiġi mwarrba (1 Korintin 11:4-16).

Fejn m'hemmx kelma, ma jistax ikun hemm fidi, u l-Bibbja tgħid,

> "*mingħajr il-fidi ma jistax ikun li wieħed jogħġob lil Alla…*" (Lhud 11:6).

Mistoqsija: Għandna aħna l-Kelma ta' Alla dwar l-għata tar-ras tal-mara? Jista' xi ħadd jiċħad li m'għandniex? Allura, jekk għandna (1 Korintin 11:2-16) mhi-jiex din suġġett tal-fidi?

Raġuni oħra li tista' tkun mogħtija biex turi li l-għa-ta tar-ras tal-mara fil-laqgħat tal-knisja hija

suġġett tal-fidi jew att ta' fidi hija din: Il-Mulej tagħna Ġesù Kristu jgħidilna li:

> "*ż-żerriegħa hi l-kelma ta' Alla*" (Luqa 8:11).

Issa, dak li jiena rrid nispjega huwa dan, jekk żerriegħa, ħalli ngħidu tal-larinġ, kienet tiġi miżrugħa fl-Ewwel Seklu x'kienet tipproduċi? Jiena ċert li kulħadd jaqbel li din tipproduċi siġra tal-larinġ. Issa, jekk dik l-istess żerriegħa tiġi miżrugħa llum, fis-seklu tagħna, jista' xi ħadd jgħid li din tipproduċi siġra nofs laring u nofs ħawħ? Jiena ċert li kulħadd jaqbel li din tippro-duċi biss eżattament l-istess xorta ta' siġra tal-larinġ bħal dik li pproduċiet fl-Ewwel Seklu! Din ma tippro-duċix larinġ mingħajr qoxra!

Issa ħalli napplikaw dan l-istess prinċipju għall-Kelma ta' Alla, li hija "ż-żerriegħa," żerriegħa spiritwali.

Mistoqsija: Meta l-Kelma ta' Alla kienet miżrugħa fil-qlub ta' rġiel u nisa fl-Ewwel Seklu, ipproduċiet din nisa Kristjani *bl*-għata tar-ras waqt il-laqgħat? U wkoll irġiel Kristjani *mingħajr* l-għata tar-ras? 1 Korintin 11:2-16 jagħtina t-tweġiba.

Mistoqsija: Jekk din l-*istess* Kelma ta' Alla tiġi miżrugħa llum, fis-seklu li aħna ninsabu fih, tipproduċi din nisa Kristjani l-istess bħal dawk ta' l-Ewwel Seklu li għexu f'Korintu, li għexu f'Ruma, li għexu f'Efesu, f'Tessalonika, eċċ.? Wieġeb din il-mistoqsija int li qiegħed taqra dan l-istudju.

Issa, biex nagħmel il-punt tiegħi aktar ċar sejjer nagħti spjega oħra. Il-Kristjani kollha jaqblu li hemm

knisja *waħda*, Ras *waħda* ta' dik il-knisja, u Liġi *waħda* għal dik il-knisja. Din il-knisja *waħda* hija l-knisja tat-Testment il-Ġdid. Ir-Ras il-*waħda* Hu Sidna Ġesù Kristu, u l-Liġi *waħda* hija l-Liġi tat-Testment il-Ġdid (Efesin 1:22-23; 4:4-6; Ġwanni 12:48). Aħna lkoll nafu li m'aħniex ngħixu fl-Epoka Patrijarka, lanqas ma aħna qegħdin ngħixu fl-Epoka Lhudija jew Możajka, imma nafu li qegħdin ngħixu fl-Epoka Kristjana. Aħna għandna liġi ġdida u din il-Liġi bdiet torbot fuqna me-ta Ġesù miet fuq is-salib fejn Hu neħħa l-patt il-qadim (Lhud 8:13; 10:9; Kolossin 2:14; Efesin 2:13-16; Rumani 7:4; eċċ.).

Mistoqsija: Kienu dawk in-nisa ta' Korintu li għattew rashom waqt il-laqgħat tal-knisja għall-qima qegħ-din jgħixu fl-istess Epoka Kristjana li fiha qegħdin ngħixu aħna llum? Jiena ċert li kulħadd jaqbel li kienu. Mela dan ifisser illi dawk in-nisa Kristjani ta' l-Ewwel Seklu u dawk tal-lum, tas-seklu li aħna ninsabu fih, huma taħt l-*istess Liġi*, il-Liġi tat-Testment il-Ġdid. Jiena ċert li dwar dan ilkoll kemm aħna naqblu wkoll.

Aħna għandna nżommu l-ħin kollu f'moħħna li l-għajn tal-verità tagħna kollha fit-tagħlim għandha tkun il-Kelma ispirata. Meta nippruvaw ħalli nuru l-validità ta' xi pożizzjoni r-rikors tagħna għandu jkun biss u dejjem il-Kelma ta' Alla. Meta aħna nħossu li żball kien mgħallem jew dan qiegħed jiġi mgħallem, il-kor-rezzjoni ta' dan għandha tiġi biss mill-Kelma ta' Alla. Jekk il-persuna mdaħħla tkun sinċiera u onesta u taċ-ċetta miegħek din il-għajn ta' awtorità, l-iżball jista' jiġi rranġat, ukoll kif fil-każ ta' Apollo

(Atti 18:24-28). Jekk aħna rridu li nikbru fil-għerf tagħna dwar Alla jew xbieha tas-Salvatur tagħna, hemm biss għajn waħda għal struzzjoni bħal din. Jekk, mela, aħna nem-mnu dan, għaliex ta' spiss nirreferu għax-xogħol tal-bniedem qabel il-Kelma ta' Alla? Huwa dan għaliex aħna nemmnu biss dan fit-teorija u mhux bl-esperjen-za? Fil-Kelma ta' Alla aħna għandna:

> "*dak kollu li hu meħtieġ għall-ħajja u t-tjieba*" (1 Pietru 1:3).

Huwa dan tabilħaqq magħna? Hija din il-filosofija sinċiera tal-ħajja tagħna? Għandna aħna mmorru barra mit-tagħlim tal-Kelma ta' Alla biex aħna nifhmu fil-problemi reliġjużi tagħna?

Il-Liġi(jiet) tinsab fis-sebgħa u għoxrin ktieb tat-Testment il-Ġdid. Huwa t-Testment il-Ġdid li l-Mulej tagħna Ġesù Kristu illeġisla għall-Kristjani kollha ta' l-Epoka Kristjana kollha.

Issa ħalli nkomplu bis-suġġett tagħna, jiġifieri, l-għata tar-ras tal-mara jekk hijiex att ta' fidi jew le.

Aħna lkoll nafu, bħala Kristjani, li d-diżubbidjenza *kollha* għar-rieda ta' Alla hija msejħa *dnub*. Ħalli nżommu dan il-ħsieb f'moħħna l-ħin kollu hekk kif aħna nkomplu bis-suġġett tagħna.

1 Korintin 11:4 jgħid hekk:

> "*Kull (pas) raġel li jitolb jew jipprofeti-zza, b'rasu mgħottija, jagħmel għajb lil rasu.*"

Mistoqsija: Jekk raġel, fl-Ewwel Seklu, kien jitlob jew jipprofetizza b'rasu mgħottija, kien jagħmel dan

dnub jew le? Ċertament li jekk raġel jagħmel għajb lil rasu, lil Kristu, dan jagħmel dnub! Naħseb li lkoll naqblu dwar dan.

1 Korintin 11:5 jgħid hekk:

> "*Kull (pas) mara li titlob jew tipprofeti-zza, b'rasha mikxufa, tagħmel għajb lil rasha…*"

Mistoqsija: Jekk mara, fl-Ewwel Seklu, kienet titlob jew tipprofetizza b'rasha mikxufa, kienet hija *tagħmel dnub* jew le? Ċertament li jekk mara tagħmel għajb lil rasha, ir-raġel, *din tagħmel dnub!* U dwar dan ukoll naħseb li lkoll naqblu!

Issa, x'inhu l-punt tiegħi hawn? Il-punt tiegħi huwa dan; Alla, fil-Kelma tiegħu jgħidilna li:

> "*d-dnub hu l-ksur tal-liġi*" (Ġwanni 3: 4).

Dan ifisser illi jekk dawk l-irġiel u nisa f'Korintu fl-Ewwel Seklu kienu qegħdin jgħixu fl-*istess* Epoka Kristjana li qegħdin ngħixu fiha aħna llum, jekk dawk l-irġiel u nisa f'Korintu fl-Ewwel Seklu kellhom l-*istess* Liġi tat-Testment il-Ġdid kif għandna aħna llum, għaliex, mela, tgħid li mhuwiex dnub għall-mara tas-seklu tagħna li tagħti qima lil Alla b'rasha mikxufa, meta dan kien dnub għall-mara fl-Ewwel seklu li tagħ-mel dan? Dan japplika għall-irġiel ukoll. Jekk aħna lkoll qegħdin taħt l-*istess Liġi*, jekk aħna niksru dik il-Liġi, aħna nikkommettu dnub kontra l-Awtur ta' dik il-Liġi. Meta qegħdin nitkellmu dwar "l-Epoka Krist-jana" u "l-Liġi" tagħha, iż-żmien u l-użanza m'għan-dhom x'jaqsmu xejn magħhom (Ara 1

Pietru 1:24-25). L-appostlu Pietru, b'ispirazzjoni mill-Ispirtu s-Santu, jgħidilna,

> "*Imma ħaġa waħda, maħbubin, għandkom iżżommu f'moħħkom, li jum wieħed quddiem il-Mulej hu daqs elf sena, u elf sena daqs jum wieħed*" (2 Pietru 3:8).

Għall-Mulej ma hemmx żmien, elf sena għall-Mulej huma l-istess daqs li kieku kien jum wieħed. Imma għalina ż-żmien huwa differenti. Aħna nħarsu lejn il-passat, lejn il-preżent u lejn il-futur, imma għall-Mulej dan ma jeżistix. Kif, mela, aħna nistgħu ngħidu li l-għata tar-ras tal-mara kienet biss għan-nisa ta' Korintu u għal dak iż-żmien biss?

Mistoqsija: Għal kemm żmien l-għata tar-ras kienet applikabbli f'Korintu? Għal ħames snin, għoxrin sena, żewġ sekli, għal kemm żmien? U meta waqfet l-għata tar-ras tal-mara milli tkun applikabbli u bl-ordni ta' min?

Jekk raġel jew mara kienu diżubbidjenti għal dak li nsibu miktub fil-Kelma ta' Alla, fil-*fidi li ngħatat* ***darba għal dejjem*** *lill-qaddisin*" (Ġuda 3), jiġifieri, dak li nsibu fl-1 Korintin 11:2-16, u b'din id-diżubbidjenza tagħhom, huma, bla ebda dubju, kienu jikkommettu dnub fl-Ewwel Seklu u f'Korintu, id-dnub kien kontra Kristu, kontra Alla.

Kif aħna qbilna, il-Kristjani ta' l-Ewwel Seklu, inkluż dawk ta' Korintu u dawk tas-seklu tagħna, huma kollha membri tal-knisja *waħda*, huma kollha taħt l-*istess* Ras *waħda*, u huma *kollha* taħt il-*Liġi* tat-Test-

ment il-Ġdid. Issa, aħna qbilna wkoll lid-dnub huwa "*ksur tal-liġi,*" il-liġi tat-Testment il-Ġdid. Jiena ċert li kulħadd jaqbel li KULL (*pas*) dnub jikser xi att ta' fidi għaliex jekk dak li jiġi miksur ma jkollux fuqu l-pe-nalità ta' dnub, allura dan ma jkunx att ta' fidi, imma jekk dan huwa dnub, allura ħadd ma jista' jiċħad li dan huwa att ta' fidi għaliex:

> "*dak kollu li mhux mill-fidi hu dnub*" (Rumani 14:23b).

Ma jurix dan ċar li għall-mara li tagħti qima lil Alla, fl-ewwel jum tal-ġimgħa b'rasha mikxufa din tkun qed tikkommetti dak l-att li mhuwiex mill-fidi, din tkun qed tikser il-liġi u b'hekk tkun qed tidneb? Aħna qbil-na wkoll li jekk tagħmel għajb lil rasek tidneb, kemm jekk tkun raġel u kemm jekk tkun mara, tidneb għaliex tkun qiegħed tagħmel diżunur lil Kristu, u aħna għan-dna:

> "*(ni)ftakru f'dawk li għandhom is-set-għa fuqkom, li xandrulkom il-kelma ta' Alla: ixbħuhom fil-fidi tagħhom, billi tħarsu lejn it-tmiem tal-ħajja tagħhom.* ***Ġesù Kristu l-bieraħ, u llum, Hu l-istess, u jibqa' għal dejjem***" (Lhud 13:7-8).

Mela, jekk dan kien dnub (mhux ksur ta' użanza, imma "ksur tal-liġi") *il-bieraħ*, dan ikun dnub *illum*, u jkun dnub *għada*, u jibqa' jkun dnub *għal dejjem* sat-tmiem taż-żminijiet. Dan hu dak li jagħmel l-għata tar-ras tal-mara *att ta' fidi*:

> "*Għaliex min iħares il-liġi kollha, u jonqos f'ħaġa waħda, ikun ħati ta' kollox*" (Ġakbu 2:10).

Mela aħna,

> "*għandna nisimgħu minn Alla aktar milli mill-bnedmin*" (Atti 5:29).

Aħna għandna,

> "*nibżgħu minn Alla, u nħarsu l-kmandamenti Tiegħu: għax dan hu d-dmir ta' kull bniedem. Għax Alla jagħmel ħaqq minn kulma jsir, minn kull ħaġa moħbija, sew tajba, u sew ħażina*" (Ekkleżjażti 12:13-14).

Aħna m'għandniex ninterpretaw, jew inħallu lil min jiterpetalna dak li l-Ispirtu s-Santu qalilna, permezz ta' l-appostlu Pawlu. L-Ispirtu s-Santu *ma semmiex* l-għa-ta tar-ras tal-mara fl-1 Korintin 11:2-26 bħala *drawwa* u għalhekk għandna nobdu dak il-kmand mingħajr ma niddubitaw.

Issa aħna niġu għall-mistoqsija importanti ħafna magħmula mill-appostlu ispirat innifsu:

> "*Iġġudikaw intom! Jixraq li mara titlob xuxa lil Alla?*" (1 Korintin 11:13).

L-Ispirtu s-Santu poġġa din il-mistoqsija għall-Epoka Kristjana *kollha*, għal dawk li jsibu lilhom infushom f'xi diffikultà dwar l-għata tar-ras tal-mara waqt is-servizz ta' qima. Hawn wieħed jista' jispejga dan il-vers b'dan il-mod:

“Issa, wara li spjegajt għaliex il-mara għandha tgħatti rasha waqt il-qima, wara li tajt lil ***kull*** *(pas) mara u lil* ***kull*** *(pas) raġel (versi 4, 5) ir-raġunijiet sa mill-ħolqien (versi 7-7, 12), issa li tafu dan kollu, “iġġudikaw intom” stess, għiduli intom stess, iddeċiedu intom stess, ir-responsabbiltà kollha issa hija fuqkom għaliex tafu r-raġunijiet kollha,* ***Jixraq*** *li mara titlob xuxa lil Alla?”*

“Iġġudikaw intom” (1 Korintin 11:13). Hawn l-appostlu ispirat ipoġġi l-mistoqsija għall-ġudizzju tajjeb tal-qarrejja tiegħu. Ħafna nies li jifhmu l-arranġament Divin jaċċettaw dan bil-ferħ kollu. Dan mhuwiex l-uniku post li aħna nsibu din il-mistoqsija mpoġġija quddiem dawk li kienu qegħdin ifittxu l-verità. Aħna nsibu din il-mistoqsija mpoġġija quddiem l-istess knisja f’Korin-tu. Fl-1 Korintin 10:15, Pawlu poġġa l-mistoqsija :

“Iġġudikaw intom kull ma ngħid.”

Hawn, il-Grieg għall-kelma “iġġudikaw,” kemm fl-1 Korintin 11:13 u kemm dik ta’ 1 Korintin 10:15, huwa l-istess, “*krino*” li jfisser, “primarjament turi biex tis-separa, tgħażel, tagħmel għażla, għalhekk, li tidde-ċiedi, u għalhekk li tiġġudika, tippronunzja l-ħaqq” (Vine, p. 280).

Mistoqsija: X’hemm x’wieħed li jrid jissepara, jagħżel, jiddeciedi, jiġġudika u jippronunzja l-ħaqq f’dawn iż-żewġ passaġġi mill-Iskrittura, mill-Ittra lill-

Korin-tin? Ifisser dan, li billi l-kelma "Iġġudikaw" tfisser li tagħmel għażla, allura aħna fil-libertà li nagħżlu dak li jidhrilna aħna?

Ħalli naraw sewwa x'inhi t-tifsira ta' din il-kelma mis-suġġetti li nsibu f'dawn il-passaġġi, jiġifieri, 1 Korintin 10:15 u 11:13.

Is-suġġett ta' 1 Korintin 10:15 huwa dwar l-idolat-rija: Pawlu jgħid:

> "*Nitkellem magħkom bħala nies ta' l-għaqal, għamlu ħaqq intom minn dak li ngħid.*"

Jiena ċert li ħadd ma jifhem li permezz ta' dan il-kliem aħna nistgħu nagħżlu l-idolatrija! Jiena ċert li kulħadd jifhem li dan il-kliem ifisser li: "issa, li għandna dak kollu li hu meħtieġ dwar x'inhu sewwa u x'inhu ħażin dwar l-idolatrija, ir-responsabbiltà hija fuqna, u bħala nies bil-għaqal, nies infurmati tajjeb, għandna nagħm-lu għażla sewwa, għandna nisseparaw dak li hu ħażin minn dak li hu tajjeb, għandna niddeċiedu li nimxu fuq it-triq li nsibu fil-Kelma ta' Alla, għandna nippronunz-jaw kundanna fuq dak li hu ħażin, fil-każ ta' dan is-suġġett, jiġifieri, l-idolatrija, u nippronunzjaw l-ubbid-jenza tagħna lejn dak kollu li hu ispirat mill-Ispirtu s-Santu (Ara Luqa 12:57). Għandna nagħmlu l-istess kif għamlu n-nies ta' Berea:

> "*Dawn kienu aktar ġenerużi minn dawk ta' Tessalonika, billi laqgħu l-kelma bil-ħeġġa kollha, u fittxew fl-*

iskrittura, jew dawk il-ħwejjeġ kinux ħekk" (Atti 17:11).

Is-suġġett ta' 1 Korintin 11:2-16 huwa l-għata tar-ras tal-mara waqt il-laqgħat tal-Kristjani (il-knisja) kull l-ewwel jum tal-ġimgħa għall-qima li juri li per-mezz ta' din l-għata, il-mara tkun qed turi postha fl-ordni Divina li nsibu f'versi 3-5. X'inhi t-tifsira ta' din il-frażi, "Iġġudikaw intom" li nsibu f'vers 13? Tfisser din li l-mara hija fil-libertà li tagħżel jekk tgħattix rasha jew le? Ċertament li le! Dan ifisser li bħala nies maturi aħna għandna nkunu kapaċi nużaw moħħna, dak il-moħħ mogħti lilna minn Alla. Wara li fiż-żewġ każi, l-appostlu ispirat ta raġunijiet konkreti kontra li wieħed *jibqa' fl'idolatrija* (1 Korintin 10:6-14), u kont-ra li mara *tagħti qima lil Alla xuxa* (1 Korintin 11:2-16), aħna għandna r-responsabbiltà kbira li "*niġġudi-kaw aħna*" billi nimxu fuq il-passi li mxew fuqhom l-appostli kollha u l-knejjes ta' Alla (1 Korintin 11:16).

IX-XAGĦAR TAL-MARA BĦALA GĦATA

Xi wħud jgħidu li l-għata huwa x-xagħar tal-mara għaliex vers 15b jgħid li:

> "*…għax xagħarha mogħti lilha bħala velu.*"

Vers sitta jgħid,

> "*Għax jekk il-mara ma tgħattix rasha, ħa taqta'* ***wkoll*** *xagħarha: imma jekk hu għajb għall-mara li taqta' jew tqar-weż xagħarha, ħa tgħatti rasha.*"

Sfortunatament, ħafna mill-verżjonijiet tal-Bibbja, kel-ma li hija ta' importanza kbira jħalluha barra. Il-verż-jonijiet *kollha* tal-Bibbja bil-Malti jħalluha barra. Din il-kelma hija "*ukoll*" li fil-Grieg hija *kai* u li tinsab f'vers 6. "Ħa taqta' **wkoll** xagħarha." Din il-klema turi ċar li hemm **żewġ** velijiet li huma ikkunsidrati, jiġi-fieri, x-xagħar naturali, u l-velu materjali li bih ir-ras hija mgħottija. Ħalli jkun innutat li mill-ħolqien Alla ntenzjona li n-nisa għandhom jilbsu velu (għata) bħala simbolu tas-sottomissjoni tagħhom lejn ir-raġel; imma *minflok* għata artifiċjali, Hu ta lill-mara għata ta' xagħar. Din kienet biex turi li:

> "*r-raġel mhux mill-mara; iżda l-mara mir-raġel. U l-anqas ir-raġel ma kien maħluq għall-mara; iżda l-mara għar-raġel*" (1 Korintin 11:8-9).

Ix-xagħar huwa biex ifakkar dan imma mhux biex jagħmel lill-mara inferjuri għar-raġel għax:

> "*Madankollu, fil-Mulej, la r-raġel ma hu mingħajr il-mara, lanqas il-mara mingħajr ir-raġel*" (1 Korintin 11:11).

Alla ta lill-mara għata ta' glorja, ix-xagħar naturali tagħha, waħda li tista' ġustament tkun imkabbra biha. Imma aktar wara, meta l-mara dinbet, Alla ħtieġilha li tilbes *it-tieni* (din id-darba għata artifiċjali) velu, jew għata. L-għata hija l-ħaġa importanti; ix-xorta jew l-istil ta' l-għata hija sekondarja. Dan juri ċar kemm huma żbaljati dawk li jgħidu li l-għata kienet drawwa taż-żmien.

Il-mistoqsija li hija diskussa fl-1 Korintin 11:2-16 mhijiex waħda akkademika, li għandha tkun imqiegħda f'postha permezz tar-raġuni tal-bnedmin. Din hi, għall-kuntrarju, suġġett li huwa mqiegħed fil-fond fil-prinċipji li bihom Alla jiggverna r-razza umana, u speċjalment in-nies Tiegħu li huma fi Kristu Ġesù.

Barra minn dan, il-mistoqsija ma tafx l-awtorità tagħha għall-użanzi tan-nies li għexu matul iż-żmien li l-appostlu Pawlu kiteb dan il-kliem. Ukoll qari fuq fuq tal-passaġġ li issa qegħdin nikkunsidraw juri li Alla intenzjona li r-regolamenti mogħtija hemm għandhom ikunu osservati minn nies Tiegħu fiż-żminijiet KOLL-HA. *Ebda persuna għaqlija ma tafferma li Alla rabat użanza pagana fuq il-knisja Tiegħu!* L-għata tar-ras kienet tintlibes meta l-knisja kienet tiltaqgħa għall-qima pubblika "*minħabba l-anġli,*" u MHUX sempli-ċiment minħabba użanza tal-bniedem. Użanza bħal din lanqas biss ma hija msemmija *f'din* il-konnessjoni.

Għalhekk Pawlu ta tliet raġunijiet ispirati biex tilbes il-velu jew għata fil-laqgħat pubbliċi tal-qima. Mhu-wiex raġjuevoli, mela, quddiem dawn il-fatti, li tik-konkludi li l-mistoqsija kollha hija bbażata fuq użanza umana? Ma jkun qatt! Tassew, hija mistoqsija li tin-volvi r-rieda ta' Alla li Jista' Kollox (Mattew 7:21-23).

TITLOB JEW TIPPROFETIZZA

1 Korintin 11:4-5,

> "*Kull raġel li jitlob jew jipprofetizza, b'rasu mgħottija, jagħmel għajb lil ra-*

su. Imma kull mara li titlob jew tippro-fetizza, b'rasha mikxufa, tgħamel għajb lil rasha: għax hu l-istess ħaġa qisu kie-net imqarwża."

Huwa importanti ħafna li tkun taf it-tifsir tal-kliem li jinsab miktub f'dawn iż-żewġ versi ispirati li jikk-onċernaw "l-għata tar-ras" tal-mara fil-laqgħa tal-qima kull l-ewwel jum tal-ġimgħa u li jikkonċernaw il-pożi-zzjoni tar-raġel ukoll. Mela, ħalli naraw x'aħna aħna obligati, bħala rġiel u nisa, li nagħmlu dwar din il-ħaġa.

"KULL." Kif diġà spjegajt (paġni 7-13), il-kelma "kull" hawn, hija *pas* fl-oriġinali, li tfisser, "kull wie-ħed mill-klassi murija permezz tan-nom magħqud ma-għha; il-mod sħiħ ta', mezzi, f'kull okkażjoni, kuljum jew għal dejjem, dawk kollha u xejn inqas, eċċ."

"RAĠEL." Il-kelma Griega għal "raġel" hija *aner* li tirreferi jew għal raġel miżżewweġ jew għal raġel bħa-la raġel kif aħna nsibu l-kelma fl-1 Korintin 3:8. Hija t-tifsira ta' l-aħħar li aħna nsibu fl-1 Korintin 11:4, għaliex jekk il-kelma "kull" tirreferi wieħed mill-klas-si murija permezz tan-nom magħqud magħha, eċċ., ċertament li din mhix qed tirreferi għal raġel miż-żewweġ.

"JITLOB (TITLOB)." Il-Grieg għal din il-kelma huwa, *proseuchomai* li dejjem hija wżata dwar it-talb lil Alla. L-istess kelma tinsab f'ħafna passaġġi bħal Mattew 5:44; 6:5; 26:41; Mark 1:35; 6:46; Luqa 5:16; Atti 1:24; 1 Korintin 14:13, 15; Efesin 6:18; Filippin 1:9 u oħrajn. Hemm tifsiriet oħra tal-kelma "titlob"

jew "talb" li aħna nsibu fil-Bibbja, bħal, "li tkun trid, titlob bil-ħniena, Grieg, *deomai*, (Luqa 22:32); li titlob, tinterroga, Grieg, *erotao*, (Luqa 5:3); li tixtieq, Grieg, *euchomai*, (Ġakbu 5:16); u, li ssejjaħ għal, jew maġenb, Grieg *parkaleo*, (Mattew 26:53; Mark 5:17, 18).

Mattew 6:9 juri lilna kif aħna għandna nitolbu:

"*Hekk mela itolbu (proseuchomai):…*"

Hawn aħna għandna l-istess kelma Griega li għandna fl-1 Korintin 11:4, 5.

"JEW." Il-Grieg huwa *E*, jew. Din hija konġunzjoni diżġuntiva (li tifred, li tissepara, li turi għażla bejn żewġ kelmiet). Wieħed mill-użu tagħha huwa biex tid-distingwi ħwejjeġ li jeskludu lil xulxin, jew li jistgħu jieħdu post xulxin." (W.E. Vine, p. 20). Din għandha tifsiriet oħra wkoll, li huma "*eite*," li tfisser, "kemm jekk"; "*ei me*," li tfisser, "jew mhux"; "*mete*," li tfiss-er, "u mhux, lanqas, la" (Ara *Young's Analytical Con-cordance to the Bible*, p. 722).

Wieħed jista' jistaqsi, "Liema waħda minn dawn l-erba' kelmiet aħna għandna fl-1 Korintin 11:4, 5?" Aħna għandna nżommu f'moħħna li l-1 Korintin 11:4, 5 ma jgħidux "Kull raġel li jitlob <u>U</u> jipprofetizza…" "Kull mara li titlob <u>U</u> tipprofetizza…" imma dawn il-versi jgħidu ċar, "kull raġel li jitlob <u>JEW</u> jipprofe-tizza…" u "kull mara li titlob <u>JEW</u> tipprofetizza…." Din hija xi ħaġa li ħafna jonqsu milli jaraw u li hija ta' importanza kbira f'li wieħed jifhem it-tifsira ta' dawn il-versi u li rari hija nnutata. Għalhekk, ħalli naraw x'inhi l-vera tifsira ta' din il-partiċella "jew."

It-tifsira li aħna nsibu fl-1 Korintin 11:4, 5 hija l-istess bħal dik ta' Mattew 6:24, 31; 5:17, 18, 35; 18:8; eċċ. Mattew 6:24 jagħtina spjegazzjoni ċara tat-tifsira tagħha:

> "Ħadd *ma jista' jaqdi żewġ sidien; għax* ***jew*** *jobgħod lil wieħed, u jħobb lill-ieħor;* ***jew*** *iżomm ma' wieħed, u jżeblaħ lill-ieħor. Ma tistgħux taqdu 'l Alla u lil mammona.*"

Il-mistoqsija tiegħi hawn hija din: "Jista' xi ħadd jgħid lit-tifsira hawn tal-kelma "jew" li hija l-istess kelma bħal dik li nsibu fl-1 Korintin 11:4, 5, "*E*" turi xi rel-azzjoni bejn iż-żewġ "sidien"? Din turi l-*esklużjoni* ta' wieħed mill-ieħor. Wieħed ma jistax jaqdi lil Alla u lil mammona.

Għaliex jiena qiegħed ngħid dan? Għaliex xi wħud jinterpretaw 1 Korintin 11:4, 5, bħala lit-talb u l-profe-tizzar huma nvoluti fid-doni mirakolużi, u minħabba dan huma relatati ma' xulxin. Imma l-Grieg huwa ċar u ma jistax ikun miċħud. Li titlob huwa ħaġa waħda u li tipprofetizza huwa totalment ħaġa oħra. Dawn huma totalment żewġ azzjonijiet differenti. Li tgħid lit-talb u l-profetizzar kif insibuhom fl-1 Korintin 11:4, 5 jmor-ru flimkien jew li għandhom l-istess tifsira, jiġifieri, magħqudin flimkien, huwa li tkun wisq mhux Skrit-turali.

Il-kelma l-oħra hija *eite*, kemm jekk, u aħna nsibu din il-kelma wżata fl-1 Korintin 3:22,

> "*Kemm jekk Pawlu, jew Apollos, jew Kefa, jew id-dinja, jew il-ħajja, jew il-*

mewt, jew il-ħwejjeġ t'issa, jew il-ħwejjeġ li ġejjin; kollox tagħkom."

Hawn għandna spjega ċara ħafna li din mhijiex qed teskludi wieħed mill-ieħor imma li wieħed jista' jieħu post l-ieħor. Ħadd ma jista' jgħid li hemm xi differenza fost dawn l-irġiel Pawlu, Apollos, jew Kefa. Alla ta lil dawn l-irġiel kollha għall-benefiċċju tal-knisja koll-ha kemm hi. Imma jekk, minflok il-kelma Griega *eite* aħna għandna *E*, allura t-tifsira kienet tkun differenti!

Il-kelma l-oħra hija, *ei me*, jew mhux, li aħna nsibu fit-2 Korintin 3:1,

"*Se nerġgħu nibdew nirrikmandaw lil-na nfusna? Jew naħtieġu, bħal x'uħud, ittri ta' rakkomandazzjoni għalikom, jew ittri ta' rakkomandazzjoni minn għandkom?*"

Dan il-vers jista' jinqara b'dan il-kliem:

"*Se nerġgħu nibdew nirrikmandaw lil-na nfusna? Jew (mhux) aħna naħtieġu, bħal x'uħud, ittri ta' rakkomandazzjoni għalikom, jew ittri ta' rakkomandazzjo-ni minn għandkom?*"

Aħna ma nistgħux inpoġġu, minflok il-kelma *ei me* l-kelma *E* jew *eite* mingħajr ma nagħmlu ħsara lit-tifsira tal-vers.

L-aħħar tifsira ta' din il-partiċella "jew" hija, *mete*, li tfisser, "u mhux, inqas, u la." Din aħna nisbuha msemmija erba' darbiet fit-2 Tessalonikin 2:2,

> "*Nitlobkom biex ma toqogħdux tħawdu raskom malajr u tinħasdu bħallikieku l-miġja ta' jum il-Mulej qorbot, u la jekk tkunu mnebbħin mill-Ispirtu u lanqas jekk tisimgħu xi kelma, u lanqas b'xi ittra taparsi minn għandna.*"

Wieħed għandu jkun attent ħafna meta huwa jkun ikkon-frontat b'diskrepanzi li l-bnedmin joħolqu dwar dak li nsibu fil-Kelma ta' Alla, speċjalment meta naqraw minn din u dik it-traduzzjoni. Per eżempju, kif kont qiegħed nagħmel ir-riċerka tiegħi dwar din il-partiċella "jew," jiena sibt li fit-2 Tessalonikin 2:2 il-Verżjoni Re Ġakbu għandha "lanqas" (neither) li hija korretta, l-ASV (Ame-rican Standard Version) u r-RSV (Revised Standard Version) għandhom "il-wieħed jew l-ieħor" (either) li mhix korretta, il-C. V. (Confraternity Version) għandha "kemm jekk" (whether) li mhix korretta wkoll. Dan juri lilna kemm wieħed għandu jkun attent meta hu jkun qie-għed onestament jipprova jfittex dak li Alla jrid minnu, fil-fatt, dak huwa dak li aħna qegħdin nippruvaw nagħ-mlu dwar l-għata tar-ras tal-mara fil-qima! Kull ma aħna rridu li nagħmlu huwa li nogħġbu lil Alla u mhux lill-bnedmin! Dawn il-verżjonijiet li jiena semmejt huma taj-bin, imma xorta, huma magħmulin mill-bnedmin u għal-hekk għandhom xi żbalji ta' din ix-xorta, li għalkemm huma żbalji

żgħar u li ma tantx jiġu nnutati mill-qarrejja tagħhom, dawn huma ta' importanza kbira għall-istudent tal-Bibbja. Dan hu għaliex aħna għandna mmorru għat-test tal-Grieg biex inkunu nafu l-kelma eżatta u t-tifsira eżatta tagħha.

It-tifsira ta' dak li aħna nsibu fit-2 Tessalonikin 2:2, li **ebda waħda** mill-ħwejjeġ imsemmija, jiġifieri, l-ispirtu, il-kelma, ittra minn għandna, m'għandha iddawwarna mis-suġġett imsemmi, jiġifieri, il-verità li ħadd ma jista' jew ikun jista' jaf iż-żmien tal-miġja tal-Mulej li kienet hekk iffissata, li ħadd ma jista' jgħid b'mod tassew li din tista' tkun magħrufa!

Il-mistoqsija tiegħi hija din: ma jurux dawn it-tifsiriet differenti tal-partiċella "jew" li aħna nsibu fl-1 Korintin 11:4, 5; 3:22; 2 Korintin 3:1; u 2 Tessalonikin 2:2, it-tifsira tassew dwar dak li "jitlob jew jipprofetizza," jiġi-fieri, jekk dawn humiex relatati waħda għal l-oħra jew le? Aħna m'għandniex inwieġbu jew nieħdu t-tweġiba tagħna minn xi interpretazzjoni ta' xi skular, imma t-tweġiba tagħna għandu jkollha *hekk jgħid il-Mulej* tap-poġġjaha!

"TIPPROFETIZZA." Il-Grieg għal dan il-verb huwa, *propheteuo*, li tkun profeta, li titkellem b'ispirazzjoni di-vina; li tbassar: (a) Bl-ideali tgħid minn qabel ġrajjiet tal-futur li għandhom x'jaqsmu speċjalment għas-saltna ta' Alla. (b) Li tgħid 'il quddiem, tiddikjara, ħaġa li tista' biss tkun magħrufa b'ispirazzjoni divina. Mattew 26:28; Mark 14:65; Luqa 22:64; 7:39; Ġwanni 4:19. (ċ) Li toħ-roġ 'il quddiem taħt impuls għal għarrieda fi kliem għoli jew f'tifħir ta' kunsilli divini. Luqa 1:67; Atti 19:6, jew taħt tqanqil

bħal dan biex tgħallem, tirrifjuta, twissi, tfar-raġ oħrajn. 1 Korintin 9:4, 5; 8:9; 14:1; 3:5, 24, 31, 39. (d) Li taġixxi bħala profeta, tibgħat l-uffiċċju profetiku. Rivelazzjoni 11:3 (Thayer).

Kif wieħed jista' jara, it-tifsira ta' din il-kelma, "tipp-rofetizza" m'għandha xejn x'taqsam mal-kelma "titlob" li aħna nsibu fl-1 Korintin 11:4, 5, 13. Il-problema ma' xi wħud hija li huma jippruvaw li jgħaqqdu dawn iż-żewġ kelmiet flimkien biex b'hekk dik l-għaqda jew involvi-ment isservi bħala skuża biex iżżomm l-argument tagħ-hom kontra l-għata tar-ras tal-mara. Imma l-Kelma ta' Alla hija ċara ħafna dwar dan kif jiena diġà spjegajt dwar il-partiċella "jew." Wieħed għandu jiftakar li,

> "*Għax ħajja hi l-kelma t'Alla, u qaw-wija, u taqta' aktar minn xabla b'żewġt ixfar, u tinfed ukoll sa fejn tinfired ir-ruħ mill-ispirtu, u l-ġogi mill-mudul-lun, u tgħarbel il-ħsibijiet u l-fehmiet tal-qalb*" (Lhud 4:12).

Huwa tassew li doni mirakolużi spiritwali waqfu llum (1 Korintin 13:8-10) u huwa wkoll tassew li l-profezija kienet waħda mid-disa' doni mirakolużi (1 Korintin 12:10), imma li targumenta lit-talb, minħabba li huwa msemmi ma' li tipprofetizza fl-1 Korintin 11:4, 5 waqaf ukoll, huwa li tirrifjuta l-Kelma ta' Alla. Kif, mela, jista' l-Kristjan "*jitlob mingħajr waqfien*"? (1 Tessalonikin 5: 17).

Kieku l-Ispirtu s-Santu ispira lil l-appostlu Pawlu biex jikteb, "kull mara li titlob *eite* (jew)

tipprofetizza…" minflok ma kiteb "kull mara li titlob *E* (jew) tipprofetiz-za…" allura aħna għandna, fil-fatt għandna naċċettaw b'qalbna kollha li l-għata tar-ras tal-mara kienet għaż-żmien tad-doni mirakolużi. Imma dak MHUWIEX dak li l-Ispirtu s-Santu jgħid permezz ta' Pawlu, u lkoll nafu xi jgħid l-Ispirtu s-Santu! Mela, għaliex tipprova biex tbiddel dak li l-Ispirtu s-Santu rrivelalna ċar fil-Kelma Tiegħu?

Problema simili hija dik tal-magħmudija, li aħna nsibu f'Mark 16:16. Min għandu jkun salv? Xi wħud jgħidu, Min jemmen isalva." Imma hija din il-lingwa tal-Mulej tagħna? Oħrajn jgħidu, "Trabi għandhom jitgħammdu." Għal darb'oħra, jiena nistaqsi, hija din il-lingwa tal-Mulej tagħna Ġesù Kristu? Qiegħed tara, kemm in-nies jitbiegħdu mill-veru tagħlim tal-Kelma ta' Alla! Illum aħna nisimgħu predikaturi jippriedkaw "Min jemmen u mhuwiex mgħammed isalva." Aħna nisimgħu predikatu-ri oħra jippriedkaw li "min ma jistax jemmen u jkollu ftit qtar ta' ilma mbexxex fuq rasu jsalva." Miljuni ta' nies jaċċettaw dan it-tagħlim falz mingħajr l-iċken ħsieb ta' dak li l-Mulej tassew jgħid, mingħajr ma jistaqsu lilhom infushom, "Qiegħed jiena nimxi wara Ġesù jew wara t-tradizzjonijiet u t-tagħlim tal-bnedmin?"

Aħna għandna nkunu attenti ħafna biex ma nagħmlux l-istess ħaġa dwar l-għata tar-ras tal-mara! Xi wħud jgħi-du li l-għata tar-ras kienet użanza taż-żmien, lit-talb u li tipprofetizza huma żewġ doni mirakolużi, u billi d-doni mirakolużi waqfu l-għata tar-ras waqfet jew spiċċat ma-għhom. Imma jiena nerġa' nistaqsi, Hija din il-lingwa ta' l-Ispirtu s-Santu? Aħna

rajna ċar x'tgħid l-ispirazzjoni dwar x'inhi l-użanza msemmija fl-1 Korintin 11: 2-16. Rajna ċar ukoll lit-talb m'għandu xejn x'jaqsam ma' li tipprofetizza billi spjegajna t-tifsira ta' l-artiklu diżġuntiv "jew" li nsibu f'versi 4 u 5. Issa jiddependi minn kull Kristjan individwali li jagħżel liema hija t-triq it-tajba, jiġifieri, il-Kelma ta' Alla jew il-kelma tal-bnedmin!

Qabel ma nagħlaq dan l-istudju, jiena nixtieq nippreżenta test li jikkonsisti minn mistoqsijiet u tweġibiet, imma t-tweġibiet jikkonsistu **biss** minn **ktieb**, **kapitlu** u **versi** mill-Kelma ta' Alla, il-Bibbja Mqaddsa u xejn ak-tar. Aħna għandna nħallu l-Bibbja twieġeb għalina. Im-bagħad iddeċiedi int jekk l-għata tar-ras tal-mara hijiex applikabbli għan-nisa taż-żmien tagħna jew le! Dan it-test għandu jservi bħala tweġiba għat-tielet mistoqsija tagħna:

It-Tielet Mistoqsija: Kien l-appostlu Pawlu, b'ispir-azzjoni mill-Ispirtu s-Santu, qiegħed jagħti struzzjoni-jiet lill-knisja ta' Korintu *biss* jew lill-ġisem *kollu*, il-knisja?

Tweġiba:

TALB U L-IKLA TAL-MULEJ

(1 Korintin 11:1-34)

1. Lil min Pawlu imita?
   Tweġiba: 1 Korintin 11:1
2. Għal liema tradizzjonijiet kellhom iżommu il-Korin-tin?
   Tweġiba: 1 Korintin 11:2
3. Xi tradizzjonijiet jistgħu jirrovinawna?
   Tweġiba: Kolossin 2:8

4. Min huwa r-ras ta' Kristu?
   Tweġiba: 1 Korintin 11:3
5. Min huwa r-ras tar-raġel?
   Tweġiba: 1 Korintin 11:3
6. Min huwa r-ras tal-mara?
   Tweġiba: 1 Korintin 11:3
7. Lil min ir-raġel jagħmel għajb meta jitlob b'rasu mgħottija?
   Tweġiba: 1 Korintin 11:4
8. Lil min il-mara tagħmel għajb meta titlob b'rasha mikxufa?
   Tweġiba: 1 Korintin 11:5
9. Ras ta' mara mingħajr għata hija l-istess bħal xhiex?
   Tweġiba: 1 Korintin 11:5
10. Għaliex raġel m'għandux ikollu rasu mgħottija?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:7
11. Għal min kienet il-mara maħluqa?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:9
12. Għal liema kawża l-mara għandha tgħatti rasha?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:10
13. X'tgħallem in-natura dwar ix-xagħar twil u x-xagħar qasir?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:10
14. Kif għandha din il-kustjoni tkun ittrattata jekk jinqala l-inkwiet, jiġifieri, nuqqas ta' ftehim?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:16
15. Għaliex Pawlu ma kienx jista' jfaħħar lill-knisja f'Korintu?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:17
16. X'kien hemm jeżisti fost il-membri f'Korintu?

Tweġiba: 1 Korintin 11:18

17. Kif Pawlu kien jaf li kien hemm firdiet fosthom?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:19
18. Kif xi wħud kienu qegħdin jieħdu sehem fl-Ikla tal-Mulej?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:20, 21
19. Fejn in-nies għandhom jieklu u jixorbu?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:22, 34
20. Min talab ħalli l-Ikla tal-Mulej għandha tkun osser-vata? U għal liema raġuni għandha tiġi osservata?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:24, 25
21. Meta l-Ikla tal-Mulej kienet oriġinata?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:23
22. Kemm spiss aħna nħabbru l-mewt tal-Mulej?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:26
23. Min ikun ħati tal-ġisem u d-demm tal-Mulej?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:27
24. X'għandu kull wieħed jagħmel qabel ma jieħu l-Ikla tal-Mulej?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:28
25. Xi ngħidu dwar dak li ma jagħrafx il-ġisem?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:29
26. X'kien ġara lil xi wħud li naqsu milli jobdu l-kmand ta' vers 28?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:30
27. Għaliex aħna nkunu mwiddba mill-Mulej?
    Tweġiba: 1 Korintin 11:32

Issa, l-mistoqsija tiegħi hija din: Taqbel int mat-twe-ġibiet mogħtija, mhux minni, imma mill-Ispirtu s-Santu Nnifsu? Jekk iva, allura int għandek taċċetta t-

tagħlim ta' l-għata tar-ras tal-mara waqt is-servizz ta' qima lil Alla f'kull l-ewwel jum tal-ġimgħa, il-Ħadd, għaliex it-tweġi-biet mogħtija dwar l-għata tar-ras tal-mara huma mogħti-ja mill-Ispirtu s-Santu u aħna **m'għandna ebda awtorità** biex nibdlu xi waħda jew xi ħaġa minnhom!

KONKLUŻJONI

Dak li aħna studjajna, jiġiferi, 1 Korintin 11:2-16, l-Ispirtu s-Santu, permezz ta' l-appostlu Pawlu, afferma l-prinċipju ta' l-ordni divina u l-pożizzjoni tar-ras.

> "*Iżda jien irridkom tkunu tafu, illi r-ras ta' kull raġel hu Kristu; u r-ras tal-mara hu r-raġel; u ras Kristu hu Alla*" (1 Korintin 11:3).

Aħna rajna li din l-ordni tal-pożizzjoni tar-ras **mhijiex** waħda ta' superjorità imma waħda ta' awtorità. Kif din l-awtorità hija eżerċitata f'mod bil-biża' ta' Alla, din tip-produċi armonija u barka u paċi. Aħna eżaminajna fil-qosor ir-relazzjoni ta' Alla u Kristu biex nitgħallmu t-tifsira tal-pożizzjoni tar-ras għar-relazzjoni tar-raġel u l-mara. Ġesù qal,

> "*Jiena u Missieri ħaġa waħda aħna*" (Ġwanni 10:30).

Dan jitkellem dwar **egwalità**. F'okkażjoni oħra, Ġesù qal fis-sustanza,

> "*Jiena m'iniex waħdi, f'dak li qiegħed nagħmel*" (Ġwanni 8:16).

Dan jitkellem dwar **kooperazzjoni**. Ġesù qal, fit-tielet okkażjoni,

> "*…Jien nagħmel dejjem dawk il-ħwe-jjeġ li jogħġbu lilu [il-Missier]*" (Ġwan-ni 8:29).

Dan jitkellem dwar is-**sottomissjoni** ta' l-Iben. Fir-rel-azzjoni tal-Missier u l-Iben, hemm għarfien mutwali li l-awtorità ultima tgħammar fil-Missier. Il-Missier għandu prijorità funzjonali. Jekk, mela, jiena nistaqsi, f'relazz-joni li hija *divina għal kollox*, il-pożizzjoni tar-ras u t-tmexxija hija meħtieġa u tajba, kemm aktar huwa hekk fir-relazzjoni umana, dik tar-raġel u l-mara! It-tnejn, ir-raġel u l-mara jagħmlu l-akbar kontribuzzjoni tagħhom u jilħqu l-għola glorja tagħhom meta bil-ferħ iservu l-kapa-ċità li Alla appunta għalihom.

Kif studjajna f'versi 11 u 12, aħna mgħallma lir-raġel u l-mara huma b'mod mutwali dipendenti fuq xulxin. Kull parti hija neċessarja biex tagħmel kompluta l-kun-tentizza u l-aħjar ġid ta' l-oħra. Vers 12 ta' l-Ewwel Korintin 11, jgħid,

> "*Għax bħalma l-mara hi mir-raġel, hekk ukoll hu r-raġel mill-mara; iżda kollox minn Alla.*"

"*Il-mara hi mir-raġel*"—jiġifieri, fil-Ħolqien l-ewwel ma-ra kienet magħmula mir-raġel. Għalhekk, (f'dak is-sens), il-mara hija dipendenti fuq ir-raġel. Imma vers 12 ikomp-li, "*hekk ukoll hu r-raġel mill-mara*"—jiġifieri, kull raġel kien imwieled minn mara. Ma jista' jkun hemm ebda raġel fid-dinja llum kieku xi omm ma

tatx twelid lilu; u għalhekk (f'dak is-sens), ir-raġel huwa dipendenti fuq il-mara.

Il-mara hija mir-raġel fis-sens li l-ewwel mara kienet magħmula mir-raġel, u r-raġel huwa mill-mara fis-sens li kull raġel hu mwieled minn omm. It-tnejn huma dipen-denti fuq xulxin. Kull meta żewġ partijiet jew aktar jiffu-nzjonaw flimkien (mexxej u ċ-ċittadini tiegħu, anzjani u l-kongregazzjoni tagħhom, għalliem u l-istudenti tiegħu, raġel u martu, missier u wliedu, eċċ.), wieħed għandu jkollu l-post ta' l-awtorità, u l-ieħor għandu jkollu l-post ta' sottomissjoni. Dan huwa l-pjan ta' Alla għall-ordni, u ċertament li dan jikkontribwixxi għall-pjan għall-ordni u kuntentizza ta' dawk li jissottomettu bil-ferħ. Ir-raġel ma għażilx hu li jkun raġel kif ukoll il-mara ma għażlitx hi li tkun mara. Ħadd ma jista' jgħid li hu superjuri fuq xi ħadd ieħor. Il-Kelma ta' Alla tgħid hekk dwar dan:

> "*Għax intom [irġiel u nisa] ilkoll ulied Alla bil-fidi fi Kristu Ġesù….Mhemmx la Lhudi u lanqas Grieg; mhemmx ilsir u lanqas ħieles;* ***mhemmx la raġel u lanqas mara: għax intom ilkoll wieħed*** *fi Kristu Ġesù*" (Galatin 3:26, 28).

"Intom ilkoll **wieħed** fi Kristu Ġesù." Jekk l-irġiel u n-nisa huma "wieħed" fi Kristu Ġesù allura ċertament li ma jista' jkun hemm ebda superjorità jew inferjorità! Naqraw fl-1 Korintin 7:4, dwar il-miżżewwġin:

> "*Il-mara m'għandhiex setgħa fuq ġisimha, iżda r-raġel: u* ***l-istess*** *ukoll ir-ra-*

ġel m'għandux setgħa fuq ġismu, iżda l-mara"

Għaliex dan? Għaliex,

> "*Ma qrajtux, li dak li mill-bidu ħalaq-hom għamilhom raġel u mara? U qal: Minħabba f'hekk raġel iħalli lil missie-ru u lil ommu, u jingħaqad ma' martu:* ***u t-tnejn isiru ġisem wieħed****. Għal-hekk* ***mhumiex iżjed tnejn, iżda ġi-sem wieħed****…*" (Mattew 19:4-6).

Jekk ir-raġel u martu huma "ġisem wieħed" fejn tidħol is-superjorità u l-inferjorità? Id-differenza bejn ir-raġel u l-mara hija biss fir-rwoli tagħhom. Nerġa' ngħid, it-tnejn, ir-raġel u l-mara, jagħmlu l-akbar kontribuzzjoni tagħ-hom u jilħqu l-għola glorja tagħhom meta huma jservu bil-ferħ fil-kapaċità li Alla appunta għalihom.

Alla, mhux il-bniedem, għażel mezzi viżibbli biex iżo-mmuna konxji dwar l-arranġament appuntat divinament dwar il-pożizzjoni tar-ras tar-raġel u l-mara. Ix-xhieda mogħtija divinament hija li l-mara tgħatti rasha waqt is-servizz ta' qima. Il-mara ma tkun qed bl-ebda mod turi lilha nfisha inferjuri billi tgħatti rasha l-istess daqs kemm ir-raġel ma jkunx qiegħed bl-ebda mod juri lilu nnifsu superjuri meta **ma** jgħattix rasu! Il-mara tgħatti rasha mhux biex tobdi lir-raġel imma biex tobdi lill-Mulej! Jekk xi raġel iħares lejn il-mara bħala li hija inferjuri għalih dan ikun qiegħed jidneb u jkun irid jitlob maħfra.

L-għata tar-ras hija ordinanza biex tippriserva prinċip-ju tat-Testment il-Ġdid. Ir-raġel hu r-ras billi

kien maħ-luq l-ewwel fix-xbieha u l-glorja ta' Alla. Ir-raġel kien assenjat divinament għall-pożizzjoni ta' ras fit-tagħmira soċjali (1 Korintin 11:8, 9; Efesin 5:23). Il-mara kienet magħmula għar-raġel, fil-glorja tar-raġel, u assenjata biex tkun f'sottomissjoni (1 Korintin 11:7; 1 Timotju 2: 12, 13). "*Raġel u mara Hu ħalaqhom*" biex huma jkunu jistgħu jiffunzjonaw *flimkien* f'relazzjoni armonjuża. Din ir-relazzjoni hija l-aħjar murija meta l-pjan ta' Alla jkun segwit.

Kull mara li tilbes għata (velu) tar-ras tkun qed tagħti xhieda viżibbli li hija qiegħdha tissuġġetta lilha nfisha għall-ordni ta' Alla u mhux tal-bniedem! Li tilbes il-velu (jew għata oħra) waqt il-qima lil Alla f'kull l-ewwel jum tal-ġimgħa jagħti lill-mara li hija tkun aċċettata fit-talb (1 Korintin 11:5, 13). Dawn l-Iskritturi jgħallmu, kif diġà rajna, kif mara Kristjana għandha tiġi fil-preżenza ta' Alla ħalli tikseb il-barka Tiegħu. Ir-ras mgħottija tal-mara fit-talb, flimkien ma' qalb umli, penitenti u sotto-messa, jagħmluha eliġibbli għall-wegħdiet divini kollha li Alla għamel lill-bedmin fil-fidwa. L-istess ukoll dan japplika għar-raġel li jitlob b'rasu mikxufa.

Mhuwiex stramb li ħafna li jsejħu lilhom infushom Kristjani jridu li jagħmlu ħwejjeġ kbar għall-Mulej imma mhumiex lesti li jagħmlu l-ħwejjeġ iż-żgħar li jogħġbuh?

Kuntentizza tassew tiġi minn relazzjoni tajba ma' Alla l-Missier u ma' Ibnu, Ġesù Kristu. Din ir-relazzjoni hija miżmuma billi **tagħmel** ir-rieda ta' Alla:

"*Mhux kull min jgħidli: Mulej, Mulej, jidħol fis-saltna tas-smewwiet: imma*

dak li jagħmel ir-rieda ta' Missieri li hu fis-smewwiet" (Mattew 7:21).

Il-Kelma ta' Alla tgħallem li l-mara għandha tkun suġġ-etta għar-raġel. Hi għandha tilbes sinjal viżibbli ta' għata fuq rasha bħala xhieda li hi lesta li tkun sottometta għad-disinn ta' Alla. L-għata, bħala sinjal, tibbenefika lilha wkoll fit-talb, għax Alla jkun ferħan li jbierek u jwieġeb għat-talb tal-mara li tieħu postha fl-ordni divina Tiegħu.

Il-mara Kristjana li tieħu postha fl-umiltà u f'sotto-missjoni tkun qed timla rwol ta' unur kbir li ma jista' jimtela minn ħadd aktar. Ir-rwol tagħha la huwa rwol dgħajjef u lanqas bla premju.

Qabel ma nagħlaq dan l-istudju, nixtieq ngħid kelma lin-nisa ħuti fi Kristu kollha: "Meta intom tkunu fil-qima mal-knisja, titolbu intom lil Alla jew le? Jiena ċert li lkoll naqblu li meta talba tintqal minn xi Kristjan din tintqal għan-nom tal-knisja **kollha** u mhux għan-nom ta' l-aħwa rġiel biss! Kulħadd jgħid 'Amen.' Mela, kif xi ħadd jista' jgħid li huwa xieraq għall-mara li titlob lil Alla b'rasha mikxufa?"

Dawk l-aħwa nisa, ubbidjenti u ġusti u ommijiet xi darba sejrin jisimgħu l-leħen jgħidilhom:

"*...idħol fil-ferħ ta' sidek*" (Mattew 25: 23).

Jalla int li taqra dan tkun wieħed jew waħda minnhom. Jiena nagħlaq bl-appell magħmul mill-appostlu Pawlu:

"*Issa nitlobkom, ħuti, f'isem Sidna Ġesù Kristu, li lkoll titkellmu l-istess ħaġa, u li ma jkun hemm ebda firda*

bejnietkom; iżda li tkunu magħqudin għalenija, fehma waħda, u ħsieb wieħed" (1 Korintin 1:10).

"Il-grazzja ta' Sidna Ġesù Kristu, u l-imħabba t'Alla, u x-xirka ta' l-Ispirtu s-Santu, ikunu magħkom ilkoll. Amen" (2 Korintin 13:14).